

Mitä on aurinkomaatalous? – Etelä-Pohjanmaalla aloitti uusi aurinkomaataloushanke

31.1.2026

Aurinkomaatalous yleistyy

Aurinkomaatalous on uusi termi toiminnalle, joka yhdistää samanaikaisesti maataloutta ja aurinkoenergian tuotantoa. Kiinnostus aurinkomaataloutta kohtaan on lisääntynyt, koska aurinkoenergian tuotantokustannukset ovat halventuneet, ja sen seurauksena ratkaisut ovat kaupallistuneet ja suurille aurinkovoimaloille on syntynyt markkinat.

Pelloille perustetut suuret aurinkovoimalat ovat yleistyneet etelämpänä Euroopassa, jossa on ollut Suomea voimakkaampi tarve optimoida maankäyttöä. Koska Suomessa auringonvaloa on runsaammin tarjolla kesäaikaan, myös täällä kiinnostus laajamittaista aurinkoenergiantuotantoa kohtaan kasvaa – myös peltomaalla.

Aurinkomaataloutta kuvaava englanninkielinen termi Agri-PV tai agrivoltaics on esitelty käsitteenä ensimmäistä kertaa Saksassa jo 1980-luvulla (Goetzberger & Zastrow, 1982), mutta suomen kieleen se on tullut vasta viime vuosina.

Aurinkomaatalous-termi on otettu käyttöön tutkimus- ja hankekontekstissa, eikä sitä ole määritelty virallisen kielitoimiston kautta. Suomessa termi ”aurinkomaatalous” on vakiintunut käyttöön vasta viime vuosina, erityisesti vuodesta 2024 alkaen, kun aiheesta alettiin julkaista artikkeleita ja hankkeita (esim. Laasasenaho

ym. 2025).

Aurinkosähköviljely on synonyymi aurinkomaataloudelle, ja sitä on käyttänyt mm. Sasu Nuokkola diplomityössään vuodelta 2024 (Nuokkola 2024). Aurinkosähköviljely on kuitenkin hieman rajallinen termi, sillä se viittaa enemmän pelkkään kasvinviljelyyn eli se ei kuvaa tarpeeksi hyvin yhteyttä kotieläintuotantoon, kuten eläinten laidunnukseen tai laajempaan maatalouden käsitteeseen.

Maankäyttö tehostuu

Peltoalueiden käyttö aurinkovoima-alueina on herättänyt keskustelua myös aurinkoenergiantuotannon kestävyydestä, sillä se vie tilaa ruoantuotannolta. Toisaalta Orpon hallitusohjelmassa on kirjattu, että aurinkovoimantuotantoa ohjataan ”…*rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille. Peltojen ja metsämaan merkittävää käyttöä aurinkovoimaan pyritään välttämään.*” (Valtionneuvosto 2023).

Aurinkomaataloutta voidaan toteuttaa hyvin monella tavalla riippuen auringon säteilyolosuhteista ja kasvivalikoimasta. Suomessa viljelykasvien valinta ja alhainen auringonpaisteen kulma luovat omat erityispiirteensä. Toisaalta maataloutta voidaan harjoittaa aurinkopaneelialueilla joko intensiivisesti (aktiivisesti muokkaamalla ja viljelemällä) tai ekstensiivisesti (kuten laiduntamalla tai tarjoamalla kukkaketoja mehiläistarhoille).

Aurinkomaataloutta onkin tutkittu vielä varsin vähän Suomen olosuhteissa. Jonkin verran hankkeita on alkanut Etelä-Suomessa (esim. Turun ammattikorkeakoulun ja Helsingin yliopiston Aurinkoenergiapelto -hanke), ja Pohjois-Suomessa (esim. Pohjois-Pohjanmaalla toteutettava ATSOL – Uusiutuvaa energiaa turvesoilta ja pelloilta -hanke). Etelä-Pohjanmaalla ei ole ollut omaa aurinkomaataloushanketta, vaikka alue on ollut erityisen kiinnostava aurinkovoima-alue turvetuotannosta vapautuvien suonpohjien takia (ks. Laasasenaho & Lauhanen 2022)

Mitä on eteläpohjalainen aurinkomaatalous?

SEAMKissa havahduttiin aurinkomaatalouden mahdollisuuksiin pari vuotta sitten. SEAMKin asiantuntijat keräsivät aiheesta tietoa ja seurasivat alan kehittymistä. Aiheesta tehtiin myös sitä sivuava podcast vuonna 2025 jonka voi käydä kuuntelemassa täällä: SeAMK Kestävän viljelyn podcast-sarja, osa 3: Aurinkoenergia ja aurinkomaatalous maatilojen mahdollisuutena – HÄMY-hanke | Julkaisut@SEAMK).

SEAMKissa huomattiin kuitenkin nopeasti, että eteläpohjalaiset olosuhteet vaatisivat tänne sovitettuja aurinkomaatalouden ratkaisuja. Etelä-Pohjanmaalla on erityisen vahvaa liha- ja maidontuotantoa, mikä vaikuttaa suoraan peltomaan käyttöön ja viljelykasvivalintoihin. Etelä-Pohjanmaalle on tyypillistä, että pelloilla tuotetaan vihannesten sijaan rehua kotieläimille.

Siksi keskieurooppalaiset toimintamallit, jossa peltomaan käyttö eroaa Suomesta, eivät välttämättä suoraan sovellu Etelä-Pohjanmaalle. Tässä keskeistä on yhteensovittaa ja maksimoida aurinkoenergian ja ruoan tuotanto samanaikaisesti. Tärkeää onkin huomioida erilaisten maataloustöihin tarkoitettujen koneiden

kulkemismahdollisuudet aurinkopaneelirivien välissä, jotta energian ja ruoantuotanto voidaan optimoida suomalaisessa kontekstissa.

AMME sai rahoituksen

SEAMK haki aurinkomaatalouteen liittyvää ensimmäistä hankettaan syksyllä 2025, ja se sai rahoituksen loppuvuodesta 2025. Hanke on nimeltään Aurinkomaatalouden mahdollisuudet Etelä-Pohjanmaalla (AMME)-hanke.

Hankkeessa tuodaan Etelä-Pohjanmaalle tietoa uudenlaisesta tavasta yhdistää maatalous ja aurinkoenergian tuotanto. Ruokaturvan ja huoltovarmuuden turvaamiseksi hankkeen tavoitteena on selvittää aurinkomaatalouden mahdollisuudet Etelä-Pohjanmaan kontekstissa. Tavoitteena on tuottaa tietoa käytännön päätöksenteon ja maankäytön suunnittelun tueksi. Hankkeen tavoitteena on lisätä tietoa siitä, miten aurinkomaataloutta on toteutettu muualla ja mitkä ovat aurinkoenergian ja maatalouden yhteensovittamisen parhaimmat käytänteet. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa alueen maatilayritysten kykyä tehdä tietoon perustuvia, kannattavia päätöksiä mahdollisen aurinkomaatalouden tuotannossa. Hanke järjestää tiedonhakua ja tiedonvälitystä sekä matkoja, sidosryhmätilaisuuksia ja oppaan aurinkomaataloudesta.

Hanke saa EU:n maaseuturahoitusta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus. Hankkeen kokonaisbudjetti on 152 255,04 €, josta julkinen tuki on 121 804,3 €. Hanke toimii aikavälillä 1.1.2026 – 31.12.2027.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteuttaa hanketta ja sen keskeiset yhteistyötahot ovat MTK Etelä-Pohjanmaa, Suomen Metsäkeskus ja Helsingin yliopisto. Hankkeen pääkohderyhmänä ovat eteläpohjalaiset maatilat ja alan sidosryhmät sekä aurinkoenergiasektori.

Hankkeen kotisivuja voi seurata tulevien tapahtumien osalta täällä: AMME – Aurinkomaatalouden mahdollisuudet Etelä-Pohjanmaalla**Kari Laasasenaho, Risto Lauhanen** ja **Taru Mäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Goetzberger, A. & Zastrow, A. 1982. On the coexistence of solar-energy conversion and plant cultivation. International Journal of Solar Energy, (1) 55-69. https://doi.org/10.1080/01425918208909875

Laasasenaho, K., Lauhanen, R. 2022. Tuuli- ja aurinkovoima kasvattavat suosiotaan turvetuotannosta vapautuvien suonpohjien jälkikäyttömuotona: Aluetarkastelu Etelä-Pohjanmaalta. Suo 73(2): 27–34— Katsauksia. ISSN 0039-5471. http://suo.fi/article/10794

Laasasenaho, K., Luoma, J., Huhtaluhta, S., Suomela, I. 2025. Aurinkoenergia ja aurinkomaatalous maatilojen mahdollisuutena. SeAMK verkkolehti: https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025021111536 (11.2.2025) ja https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025021411989

Nuokkola, S. 2024. Aurinkosähköviljelyn mahdollisuudet Suomessa — Kartoittava tutkimus aurinkosähkön ja maatalouden yhteistuotannosta. Diplomityö.
Aalto-yliopisto. https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/129298

Valtionneuvosto. 2023. Vahva ja välittävä Suomi: Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-763-8.